

Wrocław, dnia 04.05.2026 rok

Stanowisko Pszczelniczego Towarzystwa Naukowego

dotyczące projektu Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych (KPOZP).

Odnosząc się do trwającej dyskusji nad projektem Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych (KPOZP) w części dotyczącej zapylaczy, Pszczelnictwo Naukowe (PTN) rekomenduje opieranie się na aktualnym stanie wiedzy naukowej. Pozwoli to uniknąć nieporozumień oraz napięć, które w tak ważnej sprawie jak ochrona zapylaczy, mogą doprowadzić do zatarcia nadrzędnego celu jakim jest stworzenie regulacji wspierających te cenne środowiskowo i ekonomicznie owady. Uznajemy, za zasadne opracowanie strategii, której celem jest wspieranie różnych grup zapylaczy. Program musi trafnie wskazywać na potrzeby ochrony zapylaczy, poprawy jakości ich siedlisk, ograniczania presji środowiskowych oraz prowadzenia działań systemowych. Jednocześnie należy zaznaczyć, że obecna diagnoza, stanowiąca podstawę proponowanych działań, w wielu obszarach pozostaje niewystarczająco ugruntowana w dostępnej literaturze. W szczególności brakuje spójnych danych i analiz dotyczących: optymalnego poziomu „napszczelenia” środowiska oraz warunków konkurencji o zasoby; rzeczywistej sytuacji w terenach zurbanizowanych, w tym wpływu pszczoły miodnej na dzikie zapylacze; liczebności i trendów populacji dzikich zapylaczy w skali kraju; charakteru i skali interakcji między pszczolą miodną a dzikimi zapylaczami w różnych typach krajobrazu.

Dostępne badania wskazują, że konkurencja między pszczolą miodną (*Apis mellifera*) a dzikimi zapylaczami ma charakter warunkowy i zależy przede wszystkim od dostępności zasobów w środowisku. Najnowsze przeglądy naukowe nie potwierdzają istnienia powszechnego, negatywnego wpływu pszczoły miodnej na dzikie zapylacze, wskazując jednocześnie, że głównymi czynnikami spadku ich liczebności są utrata i degradacja siedlisk, pestycydy oraz zmiany klimatyczne. Analiza literatury wskazuje na złożoność tego problemu i jego wieloczynnikowy charakter, co wymaga zintegrowanego działania przedstawicieli różnych środowisk, aby wypracować jak najkorzystniejsze dla zapylaczy rozwiązania.

W związku z powyższym Pszczelnictwo Naukowe podkreśla, że, bez solidnej podstawy naukowej nie jest możliwe formułowanie precyzyjnych i racjonalnych rekomendacji dotyczących wspierania populacji zapylaczy w skali kraju.

Towarzystwo rekomenduje:

- uruchomienie krajowego programu badań nad populacjami zapylaczy,
- stworzenie systemu monitoringu obejmującego pszczolę miodną i dzikie zapylacze,
- opracowanie modeli określających poziom napszczelenia dla różnych typów krajobrazu,
- oparcie ewentualnych działań regulacyjnych na wynikach analiz danych, a nie na założeniach.

PTN popiera inicjatywy mające na celu wsparcie zapylaczy, jednocześnie wskazując, że skuteczność działań ochronnych zależy od jakości diagnozy naukowej. Rolą środowiska naukowego jest jej dostarczenie oraz wsparcie w opracowaniu adekwatnych, opartych na dowodach rozwiązań.

Z wyrazami szacunku

Prezes

Pszczelniczego Towarzystwa Naukowego

dr hab. inż. Paweł Migdał, prof. Uczelni